

2020:1

TOBAK I NY FÖRPACKNING

RAPPORT OM UNGAS ATTITYDER TILL TOBAK



Innehållsförteckning

FÖRORD	3
1. TOBAKSBRUKET BLAND UNGA	4
Rökning minskar men ersätts av nya produkter	4
Kompisars påverkan är alltså den främsta orsaken till samtliga debuter	5
Unga luras in i nikotinberoende med aggressiv marknadsföring av "mindre farliga" tobaksprodukter	6
Bristande stöd från vuxna	7
2. HUR KAN VI SKYDDA UNGA FRÅN TOBAK?	8
Tobaksfria miljöer gör stor skillnad	8
Dags att införa tobaksfri skoltid	9
Nolltolerans mot tobaksreklam och smaktillsatser	10
Minskad tillgång med ökat pris	13
Ökad kunskap om nikotin och hållbarhetsfrågor	14
KAMPANJ: NIKOTINSEMLAN	12
A NON SMOKING GENERATIONS 6 FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER	15

BEGREPPSFÖRKLARING

TOBAK

Med tobak avses samtliga produkter som innehåller tobak och nikotin (med undantag för läkemedelsklassade nikotinprodukter), såsom cigaretter, e-cigaretter, vattenpipa, snus, vitt snus, heat not burn-produkter etc.

NIKOTIN

Nikotin är en starkt beroendeframkallande och hälsoskadlig substans som utvinns ur tobak. Se <https://nonsmoking.se/fakta-och-forskning/tobaksprodukter/> för ytterligare info.

"TOBAKSFRIA" NIKOTINPRODUKTER

Med "tobaksfria" nikotinprodukter avses de nikotinprodukter som tobaksindustrin kallar tobaksfria i syfte att kringgå tobakslagens alla regler om tillstånd, försäljning, marknadsföring och skatt. Samtliga nikotinprodukter framställs av tobak och kan därför enligt vår mening inte vara tobaksfria.

LÄKEMEDELSKLASSADE NIKOTINPRODUKTER

Läkemedelsklassade nikotinprodukter undantas i befintlig tobakslagstiftning och regleras istället i läkemedelslagen. Till skillnad från tobaksindustrins nikotinprodukter syftar dessa till att hjälpa nikotinberoende personer att trappa ned sitt beroende.

TOBAKSFRI SKOLTID

Med tobaksfri skoltid avses ett förbud mot samtliga tobaksprodukter (läkemedelsklassat nikotin är inte inkluderat) under hela den tid som elever och lärare tillbringar i skolan - oavsett var man befinner sig. Den befintliga lagen om rökfri skolgård (1994) reglerar endast rökning på skolgården och är därför otillräcklig för att skydda elever från tobak i skolan.

EXPONERINGSFÖRBUD

Exponeringsförbud är något som införts i stora delar av världen för att skydda barn och unga från att exponeras för tobak i butik. Vanligtvis göms då tobaken i lådor bakom kassan.

Förord

För femte året i rad har vi nu med hjälp av Novus undersökt ungas attityder till tobak. Listan över tänkbara orsaker till att ungdomar börjar röka toppas alltjämt av kompisars påverkan och viljan att passa in. Detsamma gäller även de nya tobaksprodukterna, samtidigt som fler än sex av tio anser att många testar dessa nya produkter för att de verkar mindre farliga. Genom att kalla de nya produkterna "tobaksfria" kringgår man tobakslagen och lockar unga att testa genom samarbeten med unga artister och influencers på sociala medier, festivaler och events.

Det är lätt att påverkas och tröskeln är låg när man enkelt kan klicka hem ett gratisprov i sociala medier. Att även priset är lågt till följd av låg eller obefintlig tobaksskatt gör dessa produkter extra lättillgängliga för priskänsliga ungdomar. Resultatet ser vi nu tydligt i årets undersökning där andelen unga som svarar att de har testat det nya vita, "tobaksfria" snuset ökat från sju till 19 procent. Fler än var femte ungdom svarar också att de ofta ser tobaksreklam.

En annan tydlig trend som håller i sig är det bristande stödet från vuxna. Allt för få skolor har självmant infört tobaksfri skoltid och färre än hälften av ungdomarna uppger att de får ingående information om tobak i skolan. Föräldrar tror att ungdomar vill protestera när ungdomarna i själva verket behöver ett bättre stöd för att våga tacka nej när det bjuds. En lag om tobaksfri skoltid skulle kunna stödja alla elever att förbli tobaksfria och nu är det hög tid för våra politiker att prioritera frågan.

Sedan vi fick rökfria uteserveringar den 1 juli förra året ser vi ett signifikant ökat stöd för fler rökfria miljöer och en tobaksfri skoltid. Den troliga förklaringen är att en ny lag också höjer kunskapsnivån och att fler inser hur tobaksfria miljöer skyddar barn från att börja och hjälper alla som vill sluta att lyckas.

Slutsatsen är att lagstiftning spelar en direkt avgörande roll och nu är det hög tid att reglera samtliga nya och framtida tobaksprodukter, införa nolltolerans mot tobaksreklam och tobaksfri skoltid för alla barn.

Tobaksindustrin har likt ulven i fårakläder lanserat samma beroendeframkallande och hälsofarliga tobak i ny förpackning. Nu är det hög tid att syna bluffen och sätta stopp för rekryteringen av nya nikotinister bland våra unga!

Helen Stjerna

generalsekreterare, A Non Smoking Generation



OM UNDERSÖKNINGEN

Den undersökning som denna rapport grundar sig på har genomförts av Novus på uppdrag av A Non Smoking Generation för att undersöka allmänhetens inställning till tobak. Målgruppen var den svenska

allmänheten i åldrarna 14–79 år. Totalt genomfördes 1 004 webbintervjuer under perioden 30 april – 6 maj 2020, varav 351 gjordes med målgruppen 14–18 år. Deltagarfrekvensen var 63 procent.

1. Tobaksbruket bland unga

1 av 5
ungdomar har
använt vitt snus

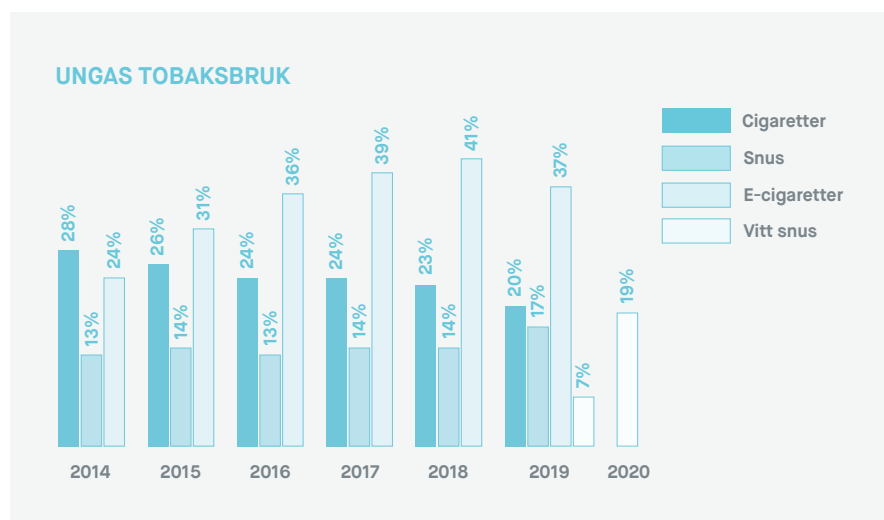
Rökning minskar men ersätts av nya produkter

Sedan början av 2000-talet har användningen av cigaretter och snus minskat bland ungdomar. Enligt rapporten Skolelevs drogvanor 2019, av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), röker 20 procent av eleverna i gymnasiets årskurs två. Det är en liten minskning jämfört med 2018 då motsvarande siffra var 23 procent. Andelen gymnasieelever som klassades som snusare hade dock ökat och den totala tobakskonsumtionen var i stort sett oförändrad.

Sedan 2014 när CAN inkluderade e-cigarett i undersökningen har användningen ökat markant. Förra året svarade 37 procent av gymnasieeleverna att de hade testat e-cigarett, jämfört med 24 procent vid första mätningen. Då CAN's undersökning ännu inte inkluderar elevernas användning av "tobaksfria" nikotinprodukter som det vita snuset (även kallat

nikotinportioner), som lanserades stort under 2018-2019, började vi fråga om det i vår Novusundersökning 2019. Då svarade sju procent av unga i 14-18 års ålder att de hade använt vitt snus i någon omfattning, och årets resultat visar en drastisk ökning till hela 19 procent.

Sammanfattningsvis har över en tredjedel av eleverna använt någon typ av tobaksprodukt innan de har tagit studenten. Vi kan se en positiv trend där rökningen bland unga långsamt minskar, men samtidigt verkar cigaretterna ersättas av nya skadliga nikotinprodukter. Detta är ett kvitto på tobaksindustrins framgångar gällande produktutveckling och marknadsföring för att locka barn och unga in i ett beroende. Framförallt är det en tydlig signal om att befintlig tobakslagstiftning misslyckas med att skydda minderåriga från tobaksindustrins strategier.



Kompisars påverkan är alltså den främsta orsaken till samtliga debuter

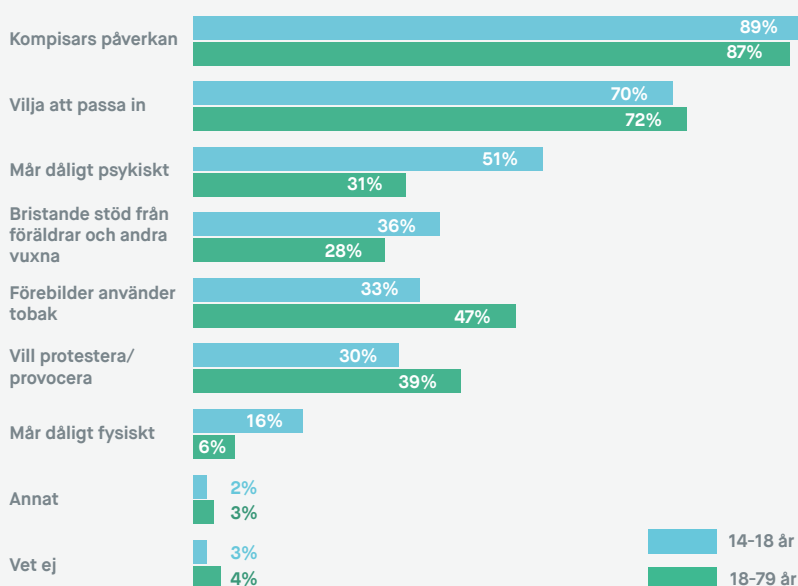
För femte året i rad, sedan vår första Novusrapport 2016, har kompisars påverkan legat i topp på listan över orsaker till att unga börjar använda tobak. 2020 uppger nio av tio ungdomar att kompisars påverkan är en orsak till att börja röka, och sju av tio uppger "vilja att passa in". Det är tydligt att tobaksbruk sprids bland kompisar i olika sociala sammanhang på grund av grupptryck. Med anledning av de många nya produkter som har lanserats på marknaden inkluderades i år för första

gången en fråga om orsaker till att unga testar nya nikotinprodukter, såsom e-cigaretter och vitt snus. Även här svarade en övervägande majoritet, 71 procent, att kompisars påverkan är en orsak, vilket bekräftar att det är den främsta orsaken till samtliga tobaksdebuter bland unga. Tobaksfria miljöer, som motverkar grupptryck och normaliseringen av tobak i ungas vardag, är därför avgörande för att öka chansen att fler unga väljer att avstå från tobaksprodukter.

89%
av 14-18-åringarna
uppger att kompisars
påverkan är en orsak
till att börja röka



VAD AV FÖLJANDE TROR DU ÄR ORSAKER TILL ATT MAN BÖRJAR RÖKA?



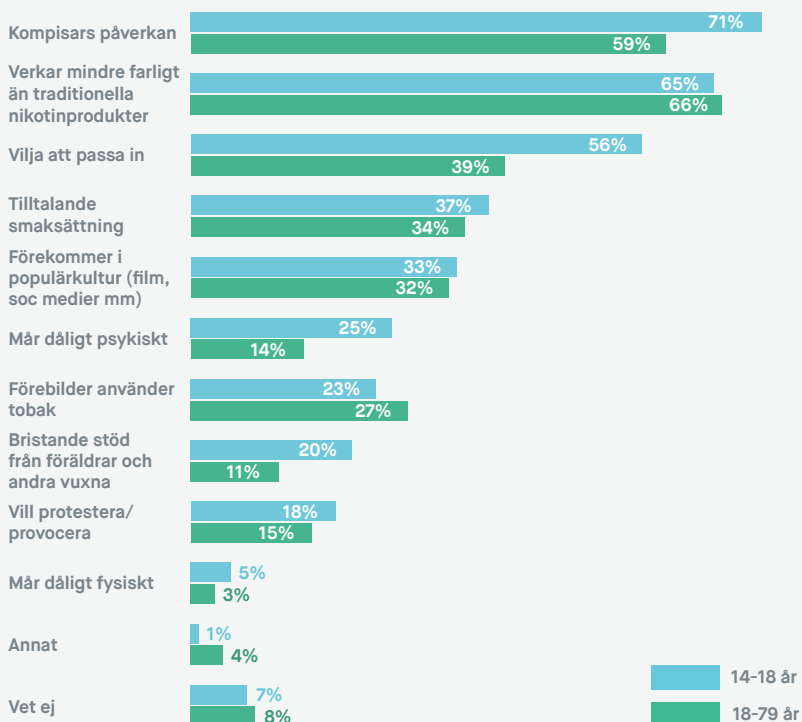
65%
av unga tror att man
testar nya produkter
för att de verkar
mindre farliga

Unga luras in i nikotinberoende med aggressiv marknadsföring av "mindre farliga" tobaksprodukter

I den senaste undersökningen har vi även tittat på varför unga testar nya nikotinprodukter. Utöver kompisars påverkan syns tydligt att tobaksindustrins reklam och smaktillsatser har stor inverkan. Hela 65 procent av unga och 66 procent av vuxna svarade att en orsak är att de "verkar mindre farliga än traditionella nikotinprodukter". Möjligheten att studera de långsiktiga hälsoeffekterna av nya nikotinprodukter är ännu relativt begränsad, men aktuell forskning bekräftar att nikotin medför flertalet allvarliga hälsorisker som diabetes typ 2, hjärt- och kärlsjukdomar och fosterskador. Novusresultaten indikerar att tobaksföretagens olika marknadsföringsknep och produktattribut har fungerat för att dölja produkternas skadliga effekter.

Utöver vilseledande reklam som framställer nya produkter som "skademinimerande" använder tobaksindustrin design och smaksättningar för att tilltala en yngre målgrupp. Tyvärr verkar detta vara en framgångsrik strategi då 37 procent av unga uppger att "tilltalande smaksättning" är en orsak till att testa nya produkter. Dessutom svarar en tredjedel av ungdomarna att det faktum att produkterna "förekommer i populärkultur (film, TV-serier, musik, sociala medier)" kan vara en orsak. Sammantaget innebär detta att olika former av tobaksreklam och tobaksexponering är stora riskfaktorer, och att det krävs ytterligare reglering för att hindra tobaksindustrins möjligheter att locka den unga generationen.

VAD AV FÖLJANDE TROR DU ÄR ORSAKER TILL ATT MAN TESTAR NYA NIKOTINPRODUKTER?



Bristande stöd från vuxna

Konsekvent vittnar resultaten i våra Novusrapporter om att den vuxna allmänhetens uppfattningar om tobak skiljer sig åt från ungdomarnas i vissa betydande avseenden. Även årets rapport avslöjar att vuxnas förståelse för ungas verklighet brister. Vuxna uppger i lägre utsträckning än unga att rökning är vanligt bland unga under 18 år, och i lägre utsträckning att det är lätt att få tag på cigaretter och e-cigarett om man är under 18 år. Sådana antaganden riskerar leda till en missuppfattning om att tobak inte är ett stort problem bland unga, vilket sannolikt även är en bidragande orsak till att tobaksprevention är långt ner på dagens politiska agenda. Kunskapen om problemets omfattning och betydelse för folkhälsan samt hållbar utveckling måste öka för att stärka opinionen för tobakspolitiska åtgärder.

Årets resultat pekar också på att vuxna tenderar att underskatta sitt eget inflytande. En relativt stor andel av unga, 36 procent, anser att "bristande

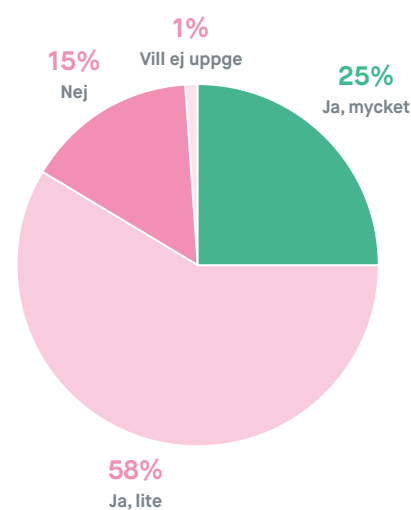
stöd från föräldrar och andra vuxna" är en orsak till att börja röka. Motsvarande siffra bland vuxna är bara 28 procent. Vuxna tror också i högre grad än unga att viljan att protestera eller provocera är en orsak till att unga börjar röka. Dessa skillnader indikerar att vuxnas stöd i tobaksfrågan är viktigare för unga än många tror. Samtidigt svarar endast en av fyra ungdomar att deras föräldrar har pratat mycket med dem om tobak. Myten om att vuxnas förbud skulle göra det mer spännande för unga att testa verkar leva kvar, trots att Novusundersökningen och annan forskning på området tvärtom visar att unga behöver och vill ha vuxnas omtanke och tydliga ställningstagande. Vuxnas engagemang är extra viktigt då drygt hälften av unga uppger "må dåligt psykiskt" som en orsak till att börja med tobak. Vuxensamhället behöver ökad insikt och närvaro i ungas vardag, samt ökad tilltro till möjligheten att påverka ungas beslut i relation till tobak.

Endast

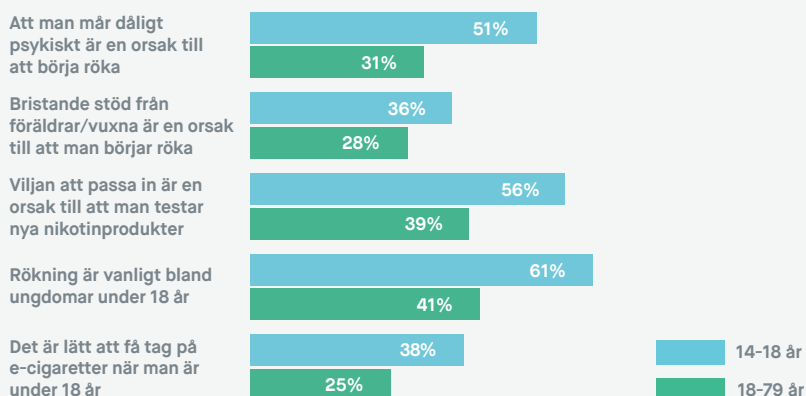
1 av 4

barn har föräldrar som har pratat mycket med dem om tobak

HAR DINA FÖRÄLDRAR PRATAT MED DIG OM RÖKNING?



HUR STÄMMER FÖLJANDE PÅSTÅENDEN MED DIN UPPFATTNING?



2. Hur kan vi skydda unga från tobak?

Tobaksfria miljöer gör stor skillnad

Andelen vuxna rökare har nästintill halverats sedan vi fick rökfria serveringar 2005



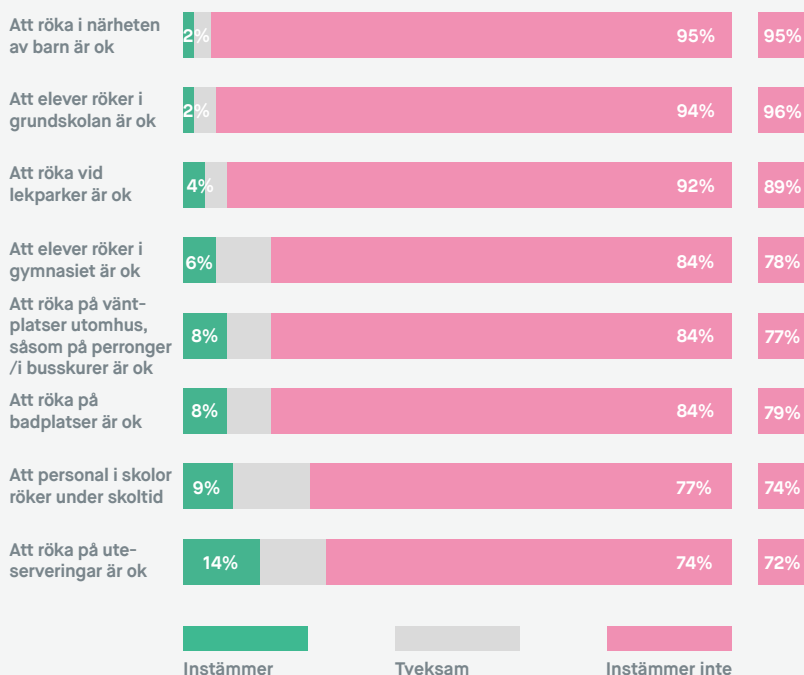
Att exponeras för andras tobaksbruk är en av de främsta kända riskfaktorerna för att själv börja använda tobak och fastna i ett skadligt beroende. Sedan införandet av rökfria serveringar 2005 har andelen vuxna rökare nästintill halverats och sedan uteserveringarna blev rökfria den 1 juli 2019 har allmänhetens stöd för tobaksfria miljöer ökat signifikant enligt vår senaste novusundersökning. Den nya lagen omfattar bland annat uteserveringar, lekplatser och

perronger men alltför många uppger även att de är negativa till rökning på badplatser, samt att skoltiden borde vara tobaksfri, något som ännu inte omfattas av lagen. Det växande stödet beror sannolikt på att den nya lagen har bidragit till ökad kunskap om hur tobaksfria miljöer skyddar unga från att börja använda tobak och även hjälper alla de som vill sluta. Åtta av tio tobaksbrukare börjar i tonåren och frågan är om våra politiker ser värdet av att försöka förhindra det?

I GRUPPEN 18-79 ÅR

I VILKEN UTSTRÄCKNING INSTÄMMER DU I DESSA PÅSTÅENDEN?

2019

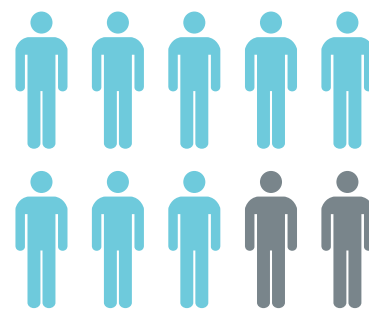


Dags att införa tobaksfri skoltid

Ingen väljer att bli rökare men när kompisen bjuder är det svårt att tacka nej. Tobaksbruk är ett socialt smittsamt beteende som sprids i landets skolor. Åtta av tio unga svarar att de vill ha en tobaksfri skoltid för att slippa känna trycket att börja. Fler än hälften anser att risken att påverka andra att börja är skäl nog för att avstå. I Norge har andelen dagligrökande ungdomar minskat från sju till 0,4 procent sedan tobaksfri skoltid infördes 2014. Även Danmark har nu beslutat om att införa tobaksfri skoltid. Lagen om rökfri skolgård omfattar bara cigaretter på skolgården och utelämnar alla övriga tobaksprodukter.

Många lärare upplever att det är svårt att hindra elevers tobaksbruk både på lektioner och rast. Den gamla rökrutan har i princip flyttats till skolans entré där vissa skolor har anvisningar om var man kan röka och askkoppar i anslutning till skolgården. Rektorer och skolledningar kan och borde själva besluta att tobaksfri skoltid ska gälla på deras skola, men bara en bråkdel gör det. Sannolikt saknas kunskap både om att det faktiskt är möjligt men även vilken skyddande effekt det kan ha. En lag om tobaksfri skoltid behövs för att alla skolor ska stödja unga till tobaksfrihet.

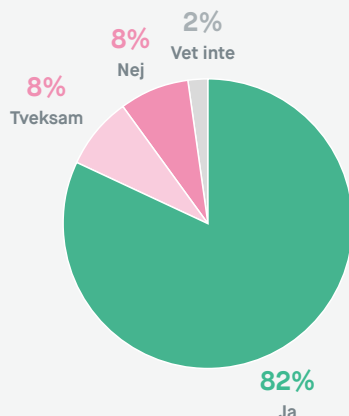
8 av 10
ungdomar vill ha en
tobaksfri skoltid



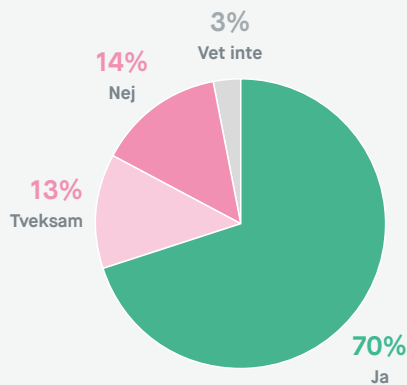
I GRUPPEN 14-18 ÅR

TYCKER DU ATT DET BORDE VARA FÖRBJUDET FÖR ELEVER OCH PERSONAL ATT RÖKA ELLER SNUSA UNDER SKOLTID?

RÖKNING



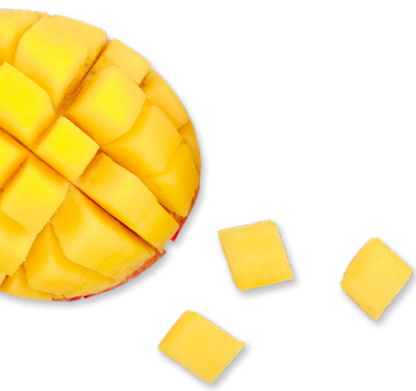
SNUSNING





21%

av unga uppger att de ofta ser tobaksreklam



Nolltolerans mot tobaksreklam och smaktillsatser

En annan typ av exponering som bidrar till att unga börjar använda tobak är all den tobaksreklam som förekommer, både öppet och dolt, på alla de arenor där ungdomar vistas dagligen. I januari i år publicerade vi en rapport om hur tobak porträtteras i media under första halvåret 2019. Totalt publicerades 11 381 artiklar om tobak med en räckvidd på 6 952 miljoner. Den kvantitativa analysen visar att 12 procent av dessa artiklar var positiva till tobak och/eller tobaksindustrin och det beräknade annonsvärdet uppgick till 43,7 miljoner kronor.

Rapporten visade även att tobak är vanligt förekommande på sociala medier, och att tonaliteten där är markant mer positiv gentemot tobak än i redaktionella medier. Tobaksindustrin anlitar artister och influencers med många unga följare för att göra reklam för sina nya "tobaksfria" nikotinprodukter. Bara en av tio bland både unga och vuxna anser att det är ok att samarbeta med tobaksindustrin, men vi misstänker att många företag, kommunikationsbyråer och influencers kanske inte ens förstår att det är tobak det handlar om. Alternativt att man helt enkelt inte har råd att tacka nej till tobaksindustrins erbjudanden.

I årets Novusundersökning uppger 21 procent av 14-18 åringarna att de ofta ser tobaksreklam. Tobakslagen förbjuder alla former av marknadsföring av tobak till unga men trots det förekommer det

flitigt i sociala medier och som gratis smakprover på festivaler och events. De nya produkterna marknadsförs med lockande smaker och framställs som mindre farliga när de kallas "tobaksfria". Var femte ungdom svarade i år att de har provat vitt snus och sju av tio svarar att man tror att ungdomar testat dessa nya nikotinprodukter för att de verkar mindre farliga. Fyra av tio ungdomar svarar också att de tilltalande smakerna lockar unga att testa.

Dessa nya tobaksprodukter innehåller höga halter nikotin som framställs av tobak och bör av alla tänkbara, logiska skäl klassas som tobak. Utöver nikotinet alla kända hälsorisker, har nu även SBU:s senaste rapport fastslagit att personer som använder snus eller e-cigarettor också oftare börjar röka, jämfört med personer som inte använder tobak. För att skydda barn och unga från att fastna i ett beroende bör samtliga nikotinprodukter klassas, beskattas och regleras som tobak – förutsatt att de inte är läkemedelsklassade rökavvänjningspreparat.

Försäljningsställen är i dagsläget det enda lagliga stället att marknadsföra tobak på. Även här släpar vi efter våra grannländer som infört exponeringsförbud för all tobak i dagligvaruhandeln. I årets Novusundersökning svarar 84 procent av unga och 80 procent av vuxna att de är positiva till det exponeringsförbud mot tobak i butik.

NIKOTIN SEMLAN

100% tobaksfri. Beställ på
nikotinsemlan.nu



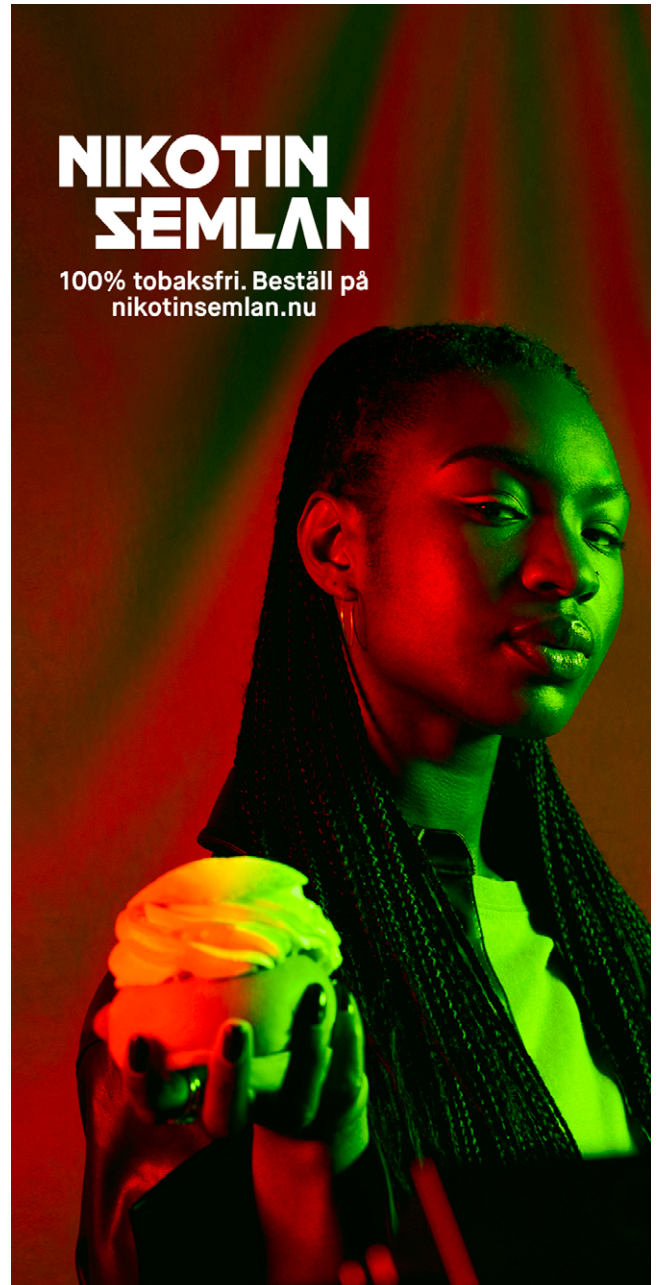
NIKOTIN SEMLAN

100% tobaksfri. Beställ på
nikotinsemlan.nu

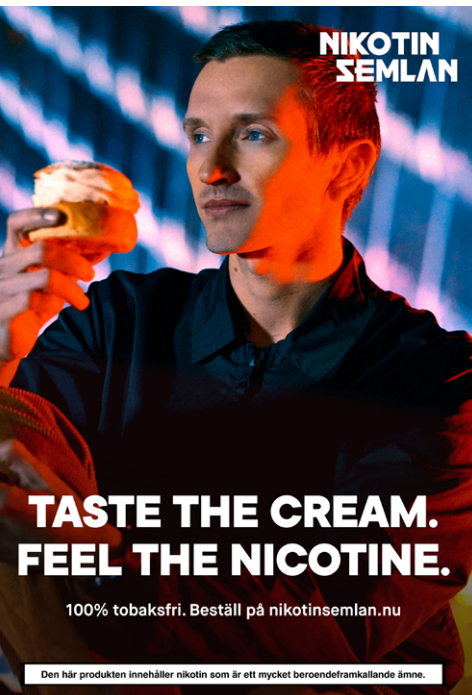


NIKOTIN SEMLAN

100% tobaksfri. Beställ på
nikotinsemlan.nu



Nikotinsemlan



Inför fettisdagen 25 februari 2020 lanserade A Non Smoking Generation en nikotinsemla – helt fri från tobak. Bakverket var kärnan i en reklamkampanj som uppmärksammade hur tobaksindustrin vilseleder konsumenterna genom att marknadsföra nya nikotinprodukter som tobaksfria. Kampanjen utformades för att belysa hur tobaksindustrin kringgår tobakslagen för att kunna locka barn in i beroende genom reklam, design och smaktillsatser.

A Non Smoking Generation lanserade en nikotinsemla för att kunna erbjuda den unga generationen en helt ny och revolutionerande nikotinprodukt. Denna produktlansering skedde inte på riktigt, men poängen är att den lika väl hade kunnat göra det. Semlan var en kritik mot tobaksindustrins vilseledande marknadsföring av nya nikotinprodukter som tobaksfria, och mot brister i tobakslagen. Tobaksreklam är förbjudet i Sverige men genom att företagen säger att deras produkter är fria från tobak lyckas de kringgå lagen och kan rikta sin reklam direkt till barn.

Nikotinsemlan visade hur "tobaksfria" produkter designas, smaksätts och

marknadsförs via sponsringssamarbeten med influencers i sociala medier. Som motpol tog A Non Smoking Generation hjälp av egna influencers, som Hanna Ardéhn, Pische Strindstedt och Oscar Molander, som spred kampanjen i sina kanaler utan ersättning.

Ett syfte var dessutom att belysa att "tobaksfritt" inte är tobaksfritt. Nikotin framställs av tobak på bekostnad av mänskliga rättigheter och miljö i både produktion och konsumtion, oavsett slutprodukt. Kampanjen är en uppmaning till politikerna att prioritera alla barns rätt till god hälsa och en hållbar framtid.

"Industrin vet att nästan alla tobaksbrukare börjar innan 20 års ålder och arbetar strategiskt för att säkra framtida kunder bland våra barn. Vi hoppas att kampanjen synliggör problemet och väcker opinion för en mer strikt reglering av nya nikotinprodukter, och att den kan motivera beslutsfattare att ta ansvar för barns hälsa och en hållbar värld – fri från tobak på riktigt."

Helen Stjerna, generalsekreterare, A Non Smoking Generation

Minskad tillgång med ökat pris

Utöver exponering är tillgång en av de främsta riskfaktorerna för att ungdomar ska börja med tobak. I Sverige är tobak både billigt och lättillgängligt. 64 procent av 14-18-åringarna svarar att det är lätt att få tag på cigaretter om man är under 18 år. Världshälsoorganisationen WHO rekommenderar att punktskatten på tobak ska utgöra minst 70 procent av cigarettpriset. I Sverige utgör den mindre än 50 procent och jämfört med andra höginkomstländer, som Norge där cigarettpriset är dubbelt så högt, har vi nu halkat efter rejält. Om vi tittar på de nya tobaksprodukterna som e-cigarett och vitt snus är skatten ännu lägre vilket också får direkta effekter på ungdomars bruk. I dagsläget kan man köpa en dosa vitt snus till samma pris som en glass – lättillgängligt på internet och

i närbelägna kiosker. Det är mindre än halva priset jämfört med cigaretter.

Studier visar att skattehöjningar som ökar cigarettpriset med tio procent leder till att konsumtionen minskar med tre till fem procent i höginkomstländer. Effekten uppskattas vara två till tre gånger större på unga jämfört med äldre. Eftersom nästan alla tobaksbrukare börjar i tonåren är skattehöjningar effektivt för att förebygga tobaksbruk bland priskänsliga ungdomar. Sju av tio svarar i årets undersökning att de är positiva till en hållbarhetsskatt på tobak. Förutom att en hållbarhetsskatt på tobak skulle kunna öka insikterna om att tobak motverkar samtliga globala hållbarhetsmål, skulle det också innebära att priset höjs, vilket gör det mindre attraktivt för ungdomar.

64%

av 14-18-åringarna svarar att det är lätt att få tag på cigaretter om man är under 18 år

7 av 10

är positiva till en hållbarhetsskatt på tobak



Tobak motverkar samtliga av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.



I samband med World No Tobacco Day 31 maj 2020 deltog Iza och Elle, Sveriges största Tiktok-profiler, i A Non Smoking Generations kampanj i sociala medier för att uppmärksamma alla barns rätt till god hälsa och en hållbar framtid.

Ökad kunskap om nikotin och hållbarhetsfrågor

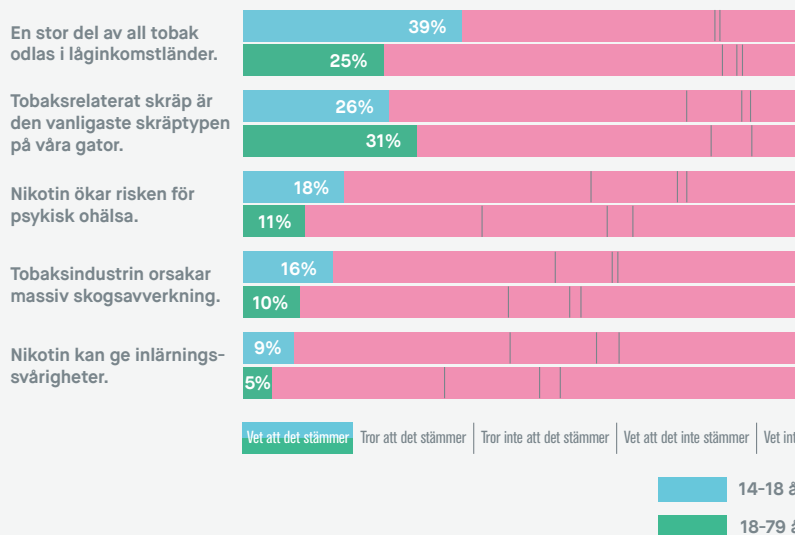
Även om kunskap inte alltid räcker som argument för att tacka nej, så bidrar det starkt till att förändra normer och utgör ett grundläggande stöd för att själv kunna fatta ett beslut i frågan. Utvärderingen av vår föreläsningsturné 2019 "50 kr och barnarbete på köpet" visar att 92 procent av eleverna ansåg att den innehöll argument för att avstå tobak. Ett starkt hållbarhetsengagemang är framträdande både bland allmänheten och ungdomarna och opinionen för införandet av en hållbarhetsskatt på tobak är stark. Dessvärre räcker inte våra resurser till att förmedla denna livsviktiga kunskap till alla barn, vilket är efter år återspeglas i Novusresultaten. 2020 svarar 21 procent av unga att de vet att barn som arbetar på tobaksodlingar ofta blir nikotinförgiftade och enbart 16 procent vet att tobaksodling orsakar massiv skogsavverkning. Den vuxna allmänhetens kunskaper om hur tobaksindustrin hotar global hållbar utveckling är ännu lägre.

Kunskapen om nikotinets hälsorisker och framför allt skadeverkningar på

hjärnan är också fortsatt extremt låg. Bara 18 procent av ungdomarna vet att nikotin ökar risken för psykisk ohälsa och ännu färre, nio procent, vet att nikotin kan ge inlärningssvårigheter. Även inom detta område är kunskapsnivån lite högre i den yngre åldersgruppen vilket ger hopp om framtiden, men vi måste agera nu.

Våra politiker måste vidta kunskaps- höjande åtgärder och införa obligatorisk information om tobak i skolan som ett självklart första steg. Endast 49 procent av unga svarar i årets undersökning att de har fått ingående information om tobak i skolan. Utöver rätten till en tobaksfri uppväxt och tobaksfri skoltid har alla barn rätt till den kunskap som motiverar till ett hälsosamt liv. Kunskapen om hur tobak hotar global hållbar utveckling kan rädda liv och borde, utöver information om hälsoriskerna med samtliga tobaksprodukter, inkluderas i skolans läroplan. Att också införa en hållbarhetsskatt på tobak skulle signalera till allmänheten att tobak är ett hållbarhetsproblem och kan således öka incitamenten att avstå.

HUR STÄMMER FÖLJANDE PÅSTÅENDEN MED DIN UPPFATTNING?



A Non Smoking Generations 6 förslag till åtgärder

1. LAGSTIFTA OM TOBAKSFRI SKOLTID

Lagen om rökfri skolgård fungerar inte. Förbud samtliga tobaksprodukter under hela skoltiden.

2. INFÖR KRAV PÅ ATT UTBILDA OM TOBAK UR BÅDE HÄLSO- OCH HÅLLBARHETSPERSPEKTIV

Färre än hälften av ungdomarna i Sverige får i dag ingående information om tobak. Få känner till nikotinets alla hälsorisker eller hur det påverkar den unga människans hjärna, och hur tobak hindrar global hållbar utveckling.

3. REGLERA ALLA NIKOTINPRODUKTER I TOBAKSLAGSTIFTNINGEN

Genom att kalla sina nya nikotinprodukter "tobaksfria" kan tobaksindustrin kringgå lagen och marknadsföra dem direkt till barn och unga. Nikotin framställs av tobak och samtliga nikotinprodukter som inte är godkända läkemedel bör därför klassas som tobak.

4. NOLLTOLERANS MOT REKLAM OCH SMAKSÄTTNING

Inför exponeringsförbud mot tobak i butik, neutrala tobakspaket och förbud mot smaktillsatser i all tobak för att skydda unga.

5. HÖJ TOBAKSSKATTEN OCH INFÖR EN HÅLLBARHETSSKATT

Med en höjd tobaksskatt och införande av hållbarhetsskatt kan antalet tobaksdebuter minskas genom höjt pris på tobak, samtidigt som det möjliggör en finansiering av ett utökat tobaksförebyggande arbete riktat till barn och unga.

6. HÖJ ÅLDERSGRÄNSEN TILL 20 ÅR FÖR ALL TOBAK

Det är bara barn som börjar med tobak och majoriteten av ungdomarna uppger att det är enkelt att få tag på tobak om man är under 18 år. Med en höjd åldersgräns skulle fler unga förbli tobaksfria och dessutom skyddas från att börja med andra droger.



Om A Non Smoking Generation

Stiftelsen A Non Smoking Generation har sedan 1979 verkat för att barn och ungdomar själva ska välja att inte börja använda tobak. Organisationen arbetar aktivt för att begränsa tobakens plats i samhället och skapa skyddande miljöer för barn och ungdomar.

www.nonsmoking.se